

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Razdvojenje jugoslovan- skih drž. poslancev.

Predno se je sešel državni zbor, smo se slovenski naprednjaki oglasili z željo, naj bi se v državnem zboru združili vsi slovenski in hrvaški poslanci. Vsi pravi rodoljubi so temu pritrčili, saj je vsak spoznal, da bodo slovenski in hrvaški poslanci le tedaj kaj dosegli, če bodo postopali z združenimi močmi.

Ali ta želja se ni izpolnila. Kranjski klerikalci z dr. Šusteršičem vred so rekli, da ne marajo združenja. Ni jim bilo mar, če vsled tega ne bodo mogli za svoje volilce nič doseči, da bi le mogel dr. Šusteršič hoditi svoja pota.

Vsled tega postopanja kranjskih klerikalcev so se hrvaški in slovenski poslanci razcepili na dva tabora. S kranjskimi klerikalci sta jo potegnili tudi štajerska poslanca dekan Žičkar in zadolženi nemški vitez Berks, vsi drugi hrvaški in slovenski poslanci pa so se združili v hrvaško-slovenski klub.

Napredni slovenski poslanci so šli vstopivši v ta klub, do skrajne meje samozatajevanja, da bi le ta klub mogel ostati na zdravi podlagi, in da bi mogel kaj doseči za slovenskega kmeta.

Toda prišel je sovražnik, črni klerikalec, in zanesel razpor v ta klub. V tem klubu sta sedela tudi dva štajerska poslanca, hofrat Ploj, ki še danes ne zna pravilno slovenski, in Robič, potem pa nekaj hrvaških duhovnikov, mej katerimi se je posebno odlikoval istrski poslanec Spinčič, katerega smo Slovenci šele zdaj spoznali. Najprej so ti snedli svojo besedo, da ne bodo podpisovali klerikalcem predlogov, potem pa so, ko je ljubljanski škof nanje pritisnil, začeli ruvati zoper dr. Tavčarja, in dasi se ta ni čisto nič pregrešil proti klubovim pravilom, so ga vendar hoteli izključiti. Hoteli so ga osramotiti pred vso javnostjo, da bi se tako škofu ljubljanskemu in drugim farjem prikupili, čeprav se jim dr. Tavčar nikdar vsiljeval ni, in čeprav so ti poštenjaki vedeli, da je dr. Tavčar vsak čas pripravljen, iz kluba izstopiti.

Posledica tega grdega nepoštenega postopanja je bila ta, da so vsi štirje napredni poslanci dr. Tavčar, dr. Ferjančič, Plantan in Gabršček izstopili iz tega kluba, in da bodo zdaj ustanovili svoj poseben klub, kateremu pristopita morda tudi oba srbska poslanca iz Dalmacije, ki stojita na naprednem stališču.

Zdaj so jugoslovanški poslanci razdeljeni na tri skupine. Za našo strankarsko korist je to brez pomena, trpel pa bo

kmet, kajti poslanci, ki so razdeljeni na tri skupine, ne morejo nič doseči.

Največ zasluge, da je tako prišlo, imata hofrat Ploj, in sladki Spinčič in to si je dobro zapomniti.

Na križpotu.

(Slovenskim kmetom šmarskega okraja.)

V nedeljo, 21. aprila ob pol 12. uri dopoldne vršil se bode v Šmarju pri Jelšah ustanovni shod »Slov. kmetkega društva« in istega dne popoldne ob 3. uri je prvi občni zbor »Katoliškega političnega izobraževalnega društva«. Torej na jeden dan bodeta zborovali dve društvi in kmetom šmarskega okraja se bode treba odločiti, v katero društvo jo bodo krenili. »Slovensko kmetkega društvo« so ustanovili odlični narodni kmetje z namenom, da združijo v društvu vse zavedne slovenske kmete v okraju in tako omogočijo, da bodejo trdo stali v boju za svoje pravice in koristi rama ob rami. Duhovniki so se prestrašili, ko so izvedeli, da gre slovenski kmet na dan, in da se hoče organizirati brez njihovega dovoljenja in blagoslova. Predno je še »Slov. kmetkega društvo« stopilo v javnost in pričelo svoje delovanje, so začeli duhovniki vpiti, da bode društvo širilo liberalizem in vzelo kmetom vero. To ni nikdar res; in kdor to pravi, je hudoben lažnjivec in obrekovalec, če ima tudi blagoslovljeno glavo. Kaj so torej duhovniki storili, da bi preprečili združenje kmetov? Ustanovili so hitro »Katoliško politično izobraževalno društvo« in sedaj love kaplančki kmetgimpelne v to društvo, nad katerim drže roke duhovniki šmarskega okraja. Duhovniki hočejo vladati na deželi v cerkvi in izven cerkve in za to ne pusté, da bi se kmet samostojno organiziral in tako oprostil njihovega vpliva. Dokler se kmet ne bode zavedal svojih pravic in se otesel duhovniškega jerobstva, tako dolgo se mu bode slabo godilo. Kmet naj se druži s kmetom in naj poslušá svete svojih tovarišev in se uda njihovemu vodstvu. Duhovniki naj oznanjujejo vero in učé krščanski nauk, da bodejo ljudje pošteno živeli, za posvetne stvari pa naj se ne brigajo, te si bodejo kmetje že sami uredili. Kaj bi porekli duhovniki, če bi se kmetje vtikavali v njihove stanovske zadeve? In zakaj se morajo duhovniki vtikati v stanovske zadeve kmeta? Zakaj? Zato, ker pravijo, da je kmet preneumen, da bi se znal sam zastopati in sam sebe voditi. Da bi pa duhovniki kaj storili, da bi kmet postal pametnejši, tega ne, ker dokler je kmet neumen, se bode dal še vedno po duhovnikih voditi, in duhovniki ga bodejo še vedno lahko izkoriščavali v

svoje namene. Nasprotno, duhovniki so-vražijo vse naprave in ustanove, ki imajo namen kmeta poučiti in razglasijo vsakega, ki hoče kmeta poučevati in ga duševno osamosvojiti, za liberalca in brezverca. In tako so tudi sedaj storili s »Slovenskim kmetkega društvom«. Raztrobili so v svet, da je društvo liberalno, in da sedijo v njem sami brezverci. Rekli smo že jedenkrat, da je to laž in obrekovanje »Slov. kmetkega društvo« je nekako strokovno kmetkega društvo, ki ima lep in blag namen, pomagati slovenskim kmetom v političnem in gospodarskem oziru, društvo pa, katero so ustanovili kaplani in mežnarji, ima zloben namen preprečiti ali vsaj otežkočiti delovanje »Slovenskega kmetkega društva« in prizadevanje vrlih kmetov, ki hočejo svojim sotrpinom pomagati. Razdvojiti kmete v dva tabora, to je namen kaplana Krohmeta, in če bode to dosegel, si bode mencial roke in se smejal, češ, kmetje so še tako neumni, da raji grejo za menoj, ki sem od danes do jutri tukaj, kakor za tistimi kmeti, ki jim res hočejo dobro, in katerih rod je nad sto let že okušal križe in težave kmetkega stanu in pozna vse gorje slovenskega oratarja. Slovenski kmetje v šmarskem okraju stojite sedaj na križpotu, in odločiti se vam je za zdravo in neodvisno kmetkega organizacijo v »Slov. kmetkem društvu« pod vodstvom svojih prijateljev-kmetov ali pa za kimanje v »Katol. političnem društvu« po ukazih fajmoštrov in kaplanov. Kdor ima srce, um in pamet bode šel s kmeti v »Slov. kmetkega društvo«, vse drugo pa naj le gre z mežnarji, župniki in kaplani v farovško poneumnevalnico!

Politični pregled.

Državni zbor se je sešel dne 18. t. m. Zdaj pride kmalu na vrsto železnica od Celovca čez Jesenice in skozi Bohinj v Gorico in v Trst.

Velikodušen dar. Cesar je daroval dva milijona kron, da se v Pragi ustanovi galerija umetnin.

Nemški prestolonaslednik je bil te dni na Dunaju kot gost našega cesarja.

Važne slavnosti so se vršile te dni v Toulonu na Francoskem. Tja je bila prišla na obisk laška mornarica. Slavnosti ki so se vršile, kažejo, da se je Italija močno približala Franciji, in da jej ni več dosti mar za prijateljstvo z Avstrijo in Nemčijo.

Dopisi.

Iz Škocijana na Dolenjskem. Naš župan noče novih občinskih volitev razpisati iz dveh važnih vzrokov. Hoče namreč biti še v naborni komisiji za rekrute, češ da je to velika čast. Zraven tega pa tudi dobro vé, da nikdar več ne bode županoval naši občini; zato pa hoče sedaj, kolikor mogoče dolgo svojo župansko čast uživati. No, pa on itak ni za tako važno mesto! Gotovo je zanj veliko bolje, da se zopet poda v svojo kovačnico in tam zopet kuje rumenjake in podkove. Dolgo smo čakali, da razpiše nove občinske volitve; pa ker tega noče storiti, se bomo morali obrniti na višje mesto. Kajti župan ni še najvišja glava na svetu, zlasti pa Kopina ne, ki je pri državnozborskih volitvah na naše pravice popolnoma pozabil! — Kaplan Kos se vozi po navadi z ženskami v Dobruško vas; seveda se vsede na voz šele zunaj Škocijana, da bi morda kedo kaj ne rekel! — Kaplan Anton pa je bojda vsak dan skrivnostno-sladko ginjen. Veliko soboto zvečer se mu je pri rožnem vencu tako zapletalo, da smo že čisto obupali, da bi istega končal. — Mežnar je navil uro, da bije, kakor on hoče in kadar hoče! — Kuharica ne pije več vina. — Gosp. župnik bo šel pa menda v pokoj, vsaj čas bi bil. Že pol leta ni bral maše, uživa pa vsejedno naše župnisko premoženje. Vsi smo nejevoljni! Vsi moramo delati, če hočemo jesti! Samo nekateri ljudje so menda tako srečni, da jim ni treba delati, živijo pa bolje kot tisti, ki delamo! »Med službo božjo pridno kegljamo«, pa za nas ne veljajo iste postave kot za kmeta!« Samo da so »gaspud« zraven, pa morda še kak orožnik, pa je vse dovoljeno.

Iz Postojnske okolice. Zopet moram navesti par slučajev iz prakse Sv. Ivanškega ekspozita Mlejnika. Neki osebi je dejal, da je dosedaj pokopaval mrtve ljudij, od zdaj naprej pa da bo žive, pokopal pa bode tudi tiste, ki so pričale zoper njega v zadevi žaljenja veličanstva. O tej zadevi zveste kmalu več. Drugi slučaj. Neka žena v Rakitniku je umrla, šoproj pokojne je šel vprašat Mlejnika, kdaj bode pogreb. Mlejnik mu je odločil uro pogreba ter pristavil: »Za pogrebe nič ne skrbite, sem jih že jaz sam določil, ti morajo biti naše stranke, ne sme biti nobeden liberalce«. Na leci se je izrazil, da on je dušni pastir klerikalne stranke, narodna stranka pa naj si išče družega; plačo in biro pa pobira tudi od liberalcev, pa še več zahteva, kakor mu gre. Tretja cerkvena zapoved nam zapoveduje, postiti se zapovedane postne dni. Vsak pravoverni kristjan si v teh dneh pritrga v jedi in pijači, toda g. Mlejnik gotovo te zapovedi ne pozna, ako bi jo poznal, ne bil bi zadnje tri dni velikega tedna, kakor tudi na veliko nedeljo popoldan tako — ginjen, da so se odrasli v cerkvi smejali in izgledavali, otroci pa pohujšavali. Na leci se je tiščal v kotu, da ni padel, ter razgrajal kakor najhujši razgrajal.

Veliko nedeljo zvečer je bil Mlejnik z županom Klemencem v gostilni v Rakitniku. Napadala sta natakara, češ, da ne gre nobenkrat k maši in spovedi, prigovarjala sta mu, da naj prednje poklekne, moli in odpuščanja prosi. Menda sta si mislila, da je Klemenc Bog Oče, Mlejnik

Bog Sin, sv. Duha pa tako ne moreta imeti, ker ga je že dr. Šusteršič v »štant« vzela. Ako bi ga onadva imela, se gotovo ne bi tako napila, da nista bila z računom zadovoljna, češ, to je preveč. Mlejnik je govoril take klanfarske besede, da so pričujoči zarudevali. In finale, Mlejnika so morali trije fantje v farovž spremljati, ker je dobil revmatizem v noge.

Nekdo.

Iz Metliške okolice. V letošnji 5. št. »Domoljuba« je neka tukajšnja skrivnostno sladko ginjena duša v potu svojega obraza skovala dopis, v katerem med drugimi bedastočami nazadnje pravi, da mi kmetje v metliški okolici »Rodoljuba« sovražimo, in da z njim kurimo peči. Ne vem, ali ima ta pobožna duša tako kratek pogled, da nič okoli sebe ne vidi, ali je pa zarobil nalašč to debelo laž, misleč si: »Saj neumni kmetje nič ne vejo, in se o njih laže, kolikor se hoče.« To, kar naš dopisnik pravi o »farovski kahli«, je ravno narobe. »Rodoljub« se je pri nas — posebno po prizadevanju metliških rodoljubov — zelo razširil in se bere v vsaki hiši. Nekaj nas kmetov je tudi naročenih na vrli naš list. Po silnem agitacijskem pritisku metliških kaplanov in naših trejalk se je zaplodilo tudi par listov »farovške kahle«; toda pokazalo se je takoj, da pri nas nima obstanka. Jeden »Domoljubov« naročnik lista niti ne pogleda, niti ne gre po njega, a drugi ga sproti, neprečitane, meče v peč. Kaj ne, to je dobro znamenje. Ali mislite, vi brumni hinavci, da smo mi kmetje tako zarukani, da ne vemo, kaj je dobro, kaj slabo. Oj, vemo, da vam je »Rodoljub« trn v peti, in ste napeli že vse moči, da bi ga pri nas zatrli, toda ne bo nič, na vašo jezo ga bomo brali še zanaprej. Na puhle besede kaplanov, ki obrekujeta in lažeta čez »Rodoljub«, ne bomo nič gledali, saj smo izprevideli sedaj, da ga ona dva tudi bereta in komaj čakata, da pride. Ta naša dva »gaspuda« Novak in posebno Hrvat, mali kaplanček-petelinček, ki še le komaj nekaj življenja pozna, sta se pokazala letos vrla boritelja pod škofovim praporom. Kar počenjata ona dva s svojo našuntano trejalsko drhaljo je neznosno in presega vse meje. V blatu povaljane device — ki jih nihče več ne mara — stare samice — izbirk iz mladih let — in druga babja smet, potem nekaj porezanih (?) trejalov vmes, to je vse dobro došlo našima kaplanoma. Ta nesramna »popovska babja garda« — s katero je že poplavljen vsa metliška fara — vprizarja take čine, da se jih mora sramovati vsak človek, če ima le trohico poštenosti v sebi. Laž, svetohlinstvo, obrekovanje, vohunstvo in druge enake reči, s katerimi se odlikuje »trejalska garda« so na dnevnem redu in kaplana-vodnika odobrita vse, kar hoče imeti »babja drhal«. Če se pošten človek količkaj gane in izreče pogumno besedo proti tej drhali, takoj je smet po njem, in revež mora grenke slišati, tako ga pikajo in vlečejo čez zobe, da se ne upa na beli dan. Gospoda duhovnika! ali vaju ni sram te drhali, ki pod vajinim vodstvom doprinaša take reči! Kdaj bode tega konec? Povejta nam!

Minoli mesec je bila pri nas veliko-nočna spoved, pri kateri se je vrla obnašal mali kaplanček-petelinček. Vsakega je vprašal, če bere liberalne liste, in ako mu je kdo pritrdil, rohnal je v spovednici

tako, kar se ne bi spodobilo v nobeni pošteni hiši, a kaj še na svetem kraju, v cerkvi. Nekemu »Rodoljubovemu« naročniku je dejal, da je »Rodoljub« največji lumparski list na celem svetu, in da ga mora takoj pustiti; kajti drugače ne dobi nikdar odveze, makari če jo gre iskat k samemu (o joj nam!) papežu v Rim. Posledica temu je, da jih je mnogo odklonilo spoved. Če bosta kaplana kričala, da vera peša, naj vesta, da sta tega sama kriva. Zato, kmetje, pridno berimo »Rodoljuba« — proč s »farovško kastrolo« — in spoznali bodemo, kje je prava vera, kje hinavščina, in stopili bomo neodvisni na noge, ter začeli drugače postopati.

Mi smo korajžni,
Vsakemu kos;
Bedakom voditi
Se ne damo za nos.
Mi beremo
»Rodoljuba«,
Pa se ne bojimo hudiča
Niti ne Belcebuba
Mi nismo šalobarde,
Da bi se bali »babje garde«.

Napreden kmet.

Slivnica pri Št. Jurju ob juž. žel.

Iz imenovanega kraja piše nam priprost kmet o tamošnjih občinskih razmerah. Ustrezamo njegovi želji in priobčujemo njegovo pismo z nekaterimi slovniškimi popravki.

»Rodoljuba« sem bral prvič v sednem Št. Vidu. Videl sem, da rad opere vsakogar, ki je črn in vode potreben. Nate torej perila iz naše fare, kjer gospoduje naš fajmošter Kozinc. Šmarska dekanija gotovo ne premore duhovnika, ki bi svoj nos toliko vtikal v posvetne stvari, kot naš župnik. Kadar se dela »božjega namestnika«, je bolehav in slaboten; če pa je treba agitirati, pa vam frči po naši hriboviti fari kakor »lintvern«. Nikjer ne morejo bajè brez njega opraviti, bodisi pri volitvah v občinski ali okrajni zastop, bodisi v deželni ali državni zbor. Skratka, povsod ga je polno, čeprav je toliko potreben kot pri vozu peto kolo A cerkev? — Bogu bodi potoženo, pred nekaj leti ga je moral škof v cerkvi vpričo vseh ljudij okregati, ker ni znal toliko katekizma, kolikor ga znajo majhni šolarčki.

Zdaj si pa mislite, duhovnik, fajmošter, ki je 12 let po šolskih klopeh hlače trgal, ne zna katekizma! In tak človek hoče druge učiti, hoče druge voditi, drugim zapovedovati? Kako prazno mora še le biti v njegovi glavi, kadar govori o posvetnih rečeh, v katerih se razven denarja spozna toliko kolikor zajec na boben!

Pri nas smo imeli pred več ko letom dni občinske volitve. Volili nismo kmetje, ampak volitev je bila delo našega fajmoštra. V odbor je spraval fajmošter same svoje kimovce in seveda samega sebe tudi. Za župana so naredili nekega Matijo Vrečkota, ki je največji in najzvestejši farovski kimovec. Župnik je blagajnik, čeravno bi mu kmetje nikdar ne izročili denarja, ko bi šlo po njihovem. Župnik je pravi župan ali kakor pravijo »burkelmajster«. Zoper občinske volitve vložila se je pritožba. Toda do danes še ni nič slišati, s kakim uspehom, kajti po fajmoštrovi kunšti zverženi odbor se še vedno ne umakne. Ne vemo, je-li slivniški fajmošter res najvišja oblast za slivniške občinarje.

Kaj nam je storiti? Vrečkota ne mara nihče za župana. On je sam slab gospodar. Pri občini pa se potrebuje mož, ki je sam dober gospodar, ker le tak ima veljavo; župan mora biti neodvisen od fajmoštra, katerega ne smejo posvetne stvari nič brigati. Dosedanji župan je bil prej tajnik ranjkega župana. Kot tak, bi moral biti njegova desna roka. To pa on ni bil, marveč ga je celo tožil, in to brez vzroka, na deželni odbor. Zato ni Vrečko mož, ki more Slivničanom županovati. Bukovčani in Javorjani smo brez zastopa v občinskem odboru. Temu mora biti konec. Toliko mož se pa morda še najde na Slivnici, da se otresejo fajmoštrovega jerobstva. Mi plačujemo, fajmošter samo vživa in se nam v pest smeje. Vtika naj raje svoj nos v katekizem.

Bukovčan.

Iz Hotederšice 16. aprila 1901. Dne 31. marca imeli smo tukaj volitev občinskega odbora. Naši klerikalci so sklenili dobiti županski stol v svojo oblast, in to bi se njim tudi posrečilo, da bi v Hotederšici ne bilo ljudi, katerim pravijo liberalci. (O da bi videli to našo bursko vojsko.) Naši možje, liberalci to so vam res pravi Buri. Zmagujejo vedno in povsod, in sedaj so »kikerikalce« porazili že četrtykrat. To pa se je tako-le zgodilo. Ko smo liberalci zvedeli kaj nameravajo klerikalci, opozorili smo svoje ljudi, ter jim razdelili male listke, na kojih so bila napisana imena mož, katere je naša stranka določila za v odbor. In naši so se udeležili volitve vsi ko jeden mož. Ko so klerikalci videli toliko naših na volišči, zagnali so hrup (zakaj videli so, da bodo poraženi) kdo ima pravico voliti, ali tisti ki imajo »cegelce« ali tisti, ki jih nimajo, seveda so se jim naši smejali ter bili tiho. Ko se je hrup polegel, pričela se je volitev, in naši so zmagali v vseh razredih, le radi ljubega miru so naši dva klerikalca zvolili v odbor, kar pa klerikalci ne bi nikdar storili (da bi jih videli, kako poparjeni so zapuščali klerikalci volišče.) Dne 11. t. m. bila pa je volitev župana, a glej česar bi nikdo ne pričakoval se je zgodilo. Dosedanji naš vzorni in za občinski blagor vneti župan, g. Ivan Albreht se je odpovedal županstvu. Mož je miroljuben ter ni hotel več prenašati klerikalnega obrekovanja. Izvoljen pa je njegov brat Franc Albreht, iskren narodnjak, blaga duša in vzoren gospodar. — Naši klerikalci imajo kaj čudne nazore, vse da bi se jim moralo pokoriti, drugače smo ferdamani, a naj se le zaletavajo v liberalno našo trdnjavo, toliko časa, da si razbijejo svoje neumne butice. Gorje liberalcu sedaj, ako je kaj dolžan kakemu »kikerikucjusu« takoj ga tirja in mu grozi s tožbo. Imajo pa ti klerikalci tudi nekatere strastne agitatorje, kakor skazaurar Jakob, potem svetovno znani živinski mazač, in njegova debela hči trcijalka, in nazadnje patentirana devica farovška kuharica »Hani«. Ta četvorka nosi našim klerikalcem agitatorski zvonec, boga mi, pomilovanja vredna stranka. Na nas vpijejo, da smo brezverci, ker beremo Slov. Narod in Rodoljuba, da bodemo brez izjeme vsi pogubljeni itd. Tem mi povemo na vsa usta, da se za takšne hinavce in obrekljivce še zmenimo ne. Mi smo bili, in ostanemo verni katoličani. Naša cerkev je vedno polna, čeprav je ogromna večina ljudstva liberalna. Ljudstvo naše je hvala

Bogu razsodno, v cerkvene in verske reči se ne vtika nikdo, mi spoštujemo duhovnike, kateri so vredni spoštovanja, zlasti kakor je naš župnik nekaj časa sem. — Tukajšnjo ljudstvo je že toliko zrelo, da si zna v posvetnih rečeh samo gospodariti, ter tudi ne pusti, in nikdar ne bode pustilo nositi hlač brezvestnim obrekljivim in vladoželjnim klerikalnim farizejem.

J. Brus.

Domače in razne novice.

Še vedno žindra. Sodba deželnega sodišča ljubljanskega v zadevi dr. Šusteršičeve kupčije z žindro je klerikalce strašno pobila, prav kakor bi jo bili s pasjim bičem dobili krog ušes. Zdaj se trudijo na vse mogoče načine, da bi ljudstvo prevarili in premotili, tako da bi ne vedelo, pri čem da je. Po celi deželi vpijejo: saj ni dr. Šusteršič nič napačnega storil. Pa je! Ko bi imeli že tisti zakon, ki ga zahtevajo poslanci že dolgo let, ki ga je zahteval tudi zadnji slovenski katoliški shod, in ki ga je cesar v prestolnem ogovoru tudi obllubil, zakon zoper nepošteno kunkurencu, potem bi bilo sodišče poklicalo dr. Šusteršiča na odgovor, in potem bi dr. Šusteršič ne bil danes poslanec, ampak bi bil zaprt. Ker tega zakona nimamo, dr. Šusteršič ne bo zaprt, moralno pa je obsojen ravno tako, kakor predsednik tihotapskega društva Venzajz in pa notranjski poslanec dr. Netopir.

Občinske volitve v Ljubljani se bodo vršile prihodnji teden. Klerikalci in Nemci so sklenili, da se jih ne bodo udeležili. Grozdje je kisló, je rekla lisica, ko ga ni mogla doseči. Tudi klerikalci in Nemci vedo, da bi bili pri volitvi, tepeni in zato bodo ostali doma.

Shodi volilcev. Minolo nedeljo sta imela poslanec dr. Tavčar v Ljubljani in poslanec dr. Ferjančič v Kamniku shode volilcev. Obema poslancema so izrekli volilci popolno zaupanje. Na shodu v Ljubljani je tudi hofrat Ploj slišal, kar mu gre.

Novomeški vodovod. Te dni je ministrski predsednik pisal dolenskem poslancu Plantanu, da je cesar že odobril postavo zastran vodovoda za Novo mesto in okolico. Stvar bi se gotovo še nekaj časa vlekla, ako bi se poslanca Plantan in dr. Tavčar ne bila tako krepko in vztrajno zanjo potegovala.

Izkoriščanje ljudske pobožnosti. Minolo nedeljo je ljubljanski škof peljal 1075 romarjev na Sv. Goro pri Gorici. Južna železnica je dala za to romanje vožne listke po 3 gld. 14 kr. Odbor za prireditve romanja pa je prodajal udeležnikom te listke po 3 gld. 50 kr. Vsak romar je torej za listek plačal 36 kr. preveč. Duhovniki so imeli samo pri prodaji vožnih listkov 387 goldinarjev profita! Ali vidite zdaj, zakaj prirejajo duhovniki tako radi romanja? Da naredo kaj dobička!

Liberalci za družbo sv. Cirila in Metoda. Minolo nedeljo je bila v Ljubljani velika veselica na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Škof je tisti dan priredil romanje na Sv. Goro, vrh tega so pa klerikalci priredili še svojo posebno veselico. Vzlic temu pa je bila veselica tako velikanska, da malo tacih. Kosmatega do-

hodka je bilo okoli 2500 gld. Ta denar so darovali liberalci. Tisti ljudje, katere škof in njegovi hlapci razglašajo za brezverce in za sovražnike vere in cerkve so na jeden večer žrtvovali 2500 gld. za cerkvene in samostanske šole, za katere pa klerikalci ničesar ne dajo.

Nazadovanje na Štajerskem. Koliko koristi slovenstvu toli proslavljana sloga, kaže uvodni članek zadnjega »Slov. Gospodarja«. Tam čitamo: »Mislili smo že, da se nam za občinske volitve ne bo več treba toliko brigati, kakor nekdanj, ker se je pač malokje bati, da bi občinska uprava prišla v nemškutarske roke. Žal, da temu ni tako! Nemškutarstvo je začelo zadnji čas zopet drznejše dvigati svojo glavo in se ozirati po plenu. Posebno v mariborskem, ptujskem in ljutomerskem glavarstvu so se razmere znatno spremenile in sicer za nas na slabše. Čeprav po nekaterih krajih v teh treh glavarstvih narodna zavest še vedno veselo napreduje, toda splošno pa nazaduje. To je dejstvo, ki se ne da utajiti, in katerega ne smemo prikrivati. Težko, da bi si letos kje pri občinskih volitvah pridobili kak nov občinski zastop, pač pa je že danes gotovo, da bomo, nekatere občine izgubili.« — Dovoljujemo si vprašanje: Kdo pa je temu kriv? Vzlic slogi ne bodo Slovenci letoč ničesar pridobili, pač pa nekaj občin izgubili. Kako je to vendar mogoče, da ljudstvo beži v nasprotni tabor, v nemški tabor? Ali je morda vzrok to, da složni posvetnjaki in duhovniki vsi skupaj nič ne delajo?

Duhovnik pred sodiščem. Kmalu bomo prišli tako daleč, da bo začelo ljudstvo zahtevati, naj se duhovniku ne dá več prisega. Kdor čita velike časopise, tisti s strahom opazuje, koliko je slučajev, da so duhovniki po krivem prisegli in koliko slučajev, da so duhovniki ljudi zapeljali h krivemu pričevanju. Kurat Ferjančič v Gočah je obtožen zaradi zapeljevanja h krivemu pričanju . . . Pri nas se opazuje, da sodnije duhovnikom ne verjamejo rade, tudi če prisegajo ali sami, ali njih priče. Tako je bil na Korškem obsojen klerikalec dr. Pupovac zaradi razžaljenja deželnega zbora, dasi so štirje duhovniki prisegli, da ni izgovoril tistih besed, zaradi katerih je bil tožen. Necega kaplana iz Notranjske ljubljanske sodnija še zapriseči ni hotela, ker se je bala, da še pod prisego ne bo resnice govoril. Mož je res tako čudno pričal, da bi ga bili kmalu prijeli zaradi krivega pričevanja. Na Dolenskem so svoj čas v neki kazenski zadevi zoper necega duhovnika trejalka kar po vrsti po krivem pričale. — Ko je bila obravnava zaradi žindre, ni sodišče verjelo kaplanu Benkoviču, dasi je prisegel, niti njegovim pričam. V soboto je bila v Celju potrjena obsodba kaplana I. Kostanjevca in I. Zorkota z Rečice, ker sta pobila nekega obrtnika. Pri prvi obravnavi v Gorenjem Gradu je Zorko prisegal: »Bog v nebesih mi je priča, da sem popolnoma nedolžen!«, kaplan Kostanjevec pa je rekel: »Mojo častno besedo, da sva nedolžna!« — Pozneje pa sta kaplan in njegov prijatelj Zorko sama priznala, da sta pred sodnijo lagala. To so pač žalostne razmere, a če mi naprednjaki zahtevamo, naj se take duhovnike kaznuje,

in če jih šibamo, da bi se poboljšali, pa vpijejo, da smo brezverci!

Ponesrečeni Vencajzov volilni shod v Tržišču. V nedeljo, dne 14. t. m. se je vršil nekak shod v Tržišču, katerega je sklical poslanec Vencajz. O shodu do zadnjega trenutka nihče ničesar vedel ni, šele pri jutranji maši se je raz leco oznanil. Shoda v farovžu udeležilo se je precejšnje število kmetov ter se je končal z veliko — blamažo za sklicatelje. Vencajz je zbranim poslušalcem pripovedoval, koliko odpusta na davku jim je Povše že izprosil, nadalje, da si morajo o deželno-zborskih volitvah izvoliti klerikalne zastopnike. Tržiščani, po veliki večini pristaši narodne napredne stranke, so Vencajzu odločno ugovarjali, in sicer tako glasno, da ni nobeden klerikalnih govornikov prišel več do besede, ter da jo je moral Vencajz ves poparjen odkuriti. — Mislimo, da mu ne bode več prišlo na misel, v Tržišču shodov sklicevati.

Iz Št. Gotarda se nam o župniku Šlapanju, vulgo »Reitguzen« poroča, da so dne 9. t. m. prinesli novorojenega otroka posestnika Novaka iz Trojan h krstu, da ga pa gospod Reitguzen ni hotel krstiti. Vsled tega so nesli otroka k sv. Ožboltu, kjer se je ondotni župnik tudi branil krstiti novorojenca. Oče omenjenega otroka pritožil se je vsled tega na deželno vlado. To so res lepe razmere in lepi »božji namestniki«!

Imenovanje v cestni odbor. Deželni odbor je poklical v cestni odbor Brški: gosp. Feliksa Stareta, graščaka na Kolovcu in gosp. Janka Rahneta, notarja na Brdu; v cestni odbor Višnja-gorski pa gosp. Janka Poljanca, posestnika na Krki in gosp. Janka Škrbinca, nadučitelja v Višnji Gori,

Zdravniški uradni dnovi bodo vsako sredo v Višnji Gori, in sicer bo hodil tja okrož. zdravnik g. dr. Repič iz Št. Vida pri Zatičini.

Varujte se amsterdamskih podjetij za srečke. Več podjetij v Amsterdamu, ki se pečajo s prodajanjem sreuk, ima v službi agente, ki potujejo tudi po Avstro-Ogrskem in zlasti revnejšim slojem vsiljujejo srečke, češ, da ni težko zadeti lepe dobitke. Iz jako zanesljivega vira smo izvedeli, da so ta podjetja nepoštena, in zato svarimo pred nakupovanjem teh srečk.

Agenta za izseljevanje v Ameriko je dobila v svojo pest policija v Ljubljani. Nameraval je dva, vojaški dolžnosti podvržena mladeniča spremiti, in ju spraviti čez mejo. Vsak mladenič bi mu bil moral za to neki plačati 20 kron.

Nesreča. 5-letna deklica Katarina Grad iz Dragomelja v Kamniškem okraju se je igrala z ognjem. Vnela se ji je obleka in bila je tako opečena, da je v bolnici, kamor so jo prepeljali, umrla.

Boji med madjarskimi in slovenskimi delavci. V galoeških rudnikih na Ogrskem so nastali delavski prepiri iz narodnostnih vzrokov. Madjarski in slovenski delavci so se krvavo stepili. Madjarski delavci gore sovraštva proti vsem tujcem, kateri jim jemljejo kruh. V korist madjarskih delavcev posredovali so pri delodajalcu grofu Eszterházyju, lastnik rudnika, in veliki župan, ali zamen. Vsled tega so prišli Madjari na delo v rudnik

z revolverji, ki so bili okrašeni z madjarskimi trobojnicami. Ravnateljstvo rudnika je moralo na obrambo slovenskih delavcev zahtevati število orožnikov. Ko se je pokazalo, da ni dosti orožnikov, da bi mogli Slovence pred Madjari ubraniti, je ravnateljstvo zaprosilo vojaškega varstva, in je koj došlo 400 vojakov v rudnik. Šele s pomočjo vojaštva so mogli zasačiti glavne provzročitelje pretepa, Madjare, ter je ravnateljstvo krivce poboja, Madjare, izročilo oblastvu in jih zajedno odpustilo od dela. V mestu se govori, da je rudniška bolnica vsled poboja mej madjarskimi in slovenskimi delavci polna ranjenih.

Vsa družina pod vlakom. V Santovi na Ogrskem se je pripetila ta-le nesreča: Uradnik Molnar se je peljal s soproro in dvema otrokoma na obisk k prijatelju. Ker železniški prelaz ni bil zaprt, ter je prav tam strmec, je voz zašel na progo v tistem hipu kot vlak. Stroj je gospo in otroka razmesaril in zmečkal v eno meseno gomilo, Molnarju je odrezana noga ter je močno ranjen, kočijažu pa pretreseni možgani.

Na vislice je bil obsojen dne 12. t. m. na Dunaju mizarski pomočnik Štefan Wanyek, ki je 8. januarja t. l. tri osebe ustrelil in dve težko ranil. Tudi v ječi je napadel čuvaja. Wanyek se ni hotel nič zagovarjati.

Dvakraten umor v Neapolju. Iz Rima poročajo, da je na javni cesti katoliški duhovnik Pietro Potenza ustrelil vdovo Orlando in njenega šletnega sina. Vdova je bila poštna ženska. Občinstvo je hotelo morilca ubiti in naskočiti ječo. Močan vojaški oddelek pa je preprečil vsako nasilnost ljudi.

Vržen v ogenj. V Brodku na Moravskem je neki Ivan Capal zažgal hišo Frana Jakša, pri katerem je prejšnje čase služil. Ko je stala hiša v plamenu, in je ljudstvo izvedelo, kdo je požigalec, so ga poiskali in vrgli v ogenj. Capal je poskusil parkrat ulti iz plamenov, a vsako pot so ga pahnili nazaj v ogenj. Končno je planil zopet iz žrjavice, se zgrudil in v groznih mukah umrl. Zločinca ima že sodišče pod ključem.

Strašen zločin. Generalni ravnatelj Stefani, ki je stanoval prej v Vratislavi, a je novejši čas postal posestnik nekih rudnikov v Porembi, je bil 2. t. m. žrtev groznega zločina. Njegov uslužbenec ga je zybabil na neko novo stavbo ter ga ondi z dvema tovarišema pobil na tla. Nato so mu zločinci zvezali roke in noge ter mu vlili v usta neko žarečo tekočino. Potem so ga vrgli v ribnjak, kjer se je že 3. t. m. našlo njegovo truplo. Morilce že imajo.

Zverska mati. V Primoštenju pri Šibeniku je rodila neka kmetica nezakonsko dete. Da uniči dokaz svoje sramote, je dete sežgala. Pri tem ji je pomagala mati. Sedaj sta obe zaprti v sibiškem preiskovalnem zaporu.

Tržne cene v Ljubljani

13. aprila 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	40	Špeh povejen, kgr.	1	44
Rež, "	14	—	Surovo maslo, "	1	90
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno	—	6
Oves, "	13	60	Mleko, liter	—	20
Ajda, "	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	17	—	Telečje " "	1	32
Koruza, "	12	80	Svinjsko " "	1	40
Krompir, "	5	—	Koštrunovo " "	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec	2	80
Grah, "	—	20	Golob	—	50
Fižol, "	—	20	Seno, 100 kilo	4	80
Maslo, kgr.	2	60	Slama, "	—	40
Mast, "	1	40	Drva trda, klfr. . . .	8	—
Špeh svež, "	1	32	" meška, "	5	—

Loterijske srečke.

Gradeo, 13. aprila.	83, 64, 78, 21, 28.
Erno, 3. aprila.	75, 39, 70, 47, 76.
Dunaj, 13. aprila.	31, 19, 7, 57, 87.
Lino, 6. aprila.	21, 52, 15, 64, 6.
Praga, 10. aprila.	18, 7, 13, 36, 9.
Trst, 6. aprila.	33, 53, 10, 48, 17.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Kava (cikorija) in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi v vseh specerijskih prodajalnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***